

Huvudman

Hedemora kommun
kommun@hedemora.se

Beslut

Datum 2024-10-17

Dnr 2023:5597

Sida 1 (13)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Vasaskolan i Hedemora kommun; nu fråga om uppföljning av beslut från den 5 december 2023

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hedemora kommun att senast **måndag den 3 februari 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning av behöriga och legitimerade lärare, studiehandledning på modersmålet, särskilt stöd och tillfällig omplacering av elev. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Hedemora kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Hedemora kommun ska vidta följande åtgärder

Undervisning bedrivs av behöriga och legitimerade lärare

1. Se till att lärare som undervisar i respektive ämne, så långt som det är möjligt, är behörig att undervisa i det ämnet. Lärarscheman, fördelning av ämnen samt lärarförteckning ska lämnas in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 13 § skollagen)
2. Se till att i de fall det inte finns någon inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven eller det men hänsyn till eleverna eller barnen finns ett annat skäl för att en annan lärare får bedriva undervisningen, den personen är lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Inkom även med underlag som styrker deras erfarenhet och utbildningsbakgrund. (2 kap. 18 § skollagen)

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att den elev som bedömts vara i behov av studiehandledning på modersmålet i språket bulgariska ges sådant stöd. Huvudmannen ska i samband med redovisningen ge in en sammanställning över behovet av studiehandledning vid skolenheten. Av sammanställningen ska framgå hur många elever i respektive årskurs som har behov av studiehandledning på modersmålet, vilka språk som behoven avser och hur elevernas behov av studiehandledning på modersmålet tillgodoses. (3 kap. 12 i § skollagen, 5 kap. 4 § skolförordningen)

Särskilt stöd

1. Se till att det av alla åtgärdsprogram framgår hur elevens behov av särskilt stöd ska tillgodoses. Detta innebär att vid beslut om särskilt stöd i form av anpassad studiegång ska åtgärdsprogrammet innehålla information om vilka ämnen eller delar av ämnen och i vilken omfattning skolan har anpassat studietiden i förhållande den garanterade undervisningstiden för eleven. Huvudmannen ska inge de tio senast beslutade åtgärdsprogrammen samt de åtgärdsprogram som eventuellt innefattar en anpassad studiegång i samband med redovisningen till Skolinspektionen. (3 kap. 9 och 12 §§ skollagen, 31 och 32 §§ förvaltningslagen [2017:900])

Tillfällig omplacering av elev

1. Se till att rektorn, för det fall placering i särskild undervisningsgrupp används som en disciplinär åtgärd begränsar åtgärden till högst fyra veckor, informerar vårdnadshavarna samt dokumenterar beslutet. Huvudmannen ska inkomma med de beslut gällande tillfällig omplacering som disciplinär åtgärd som fattats under perioden den 17 oktober 2024 till den 3 februari 2025. (3 kap. 11 §, 5 kap. 12 och 24 §§ skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:5597) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2023 inlett en tillsyn av Vasaskolan som är en skola för årskurs 7–9 i Hedemora kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar och särskilt stöd, studiehandledning på modersmål och om undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare.

Skolinspektionen har den 5 december 2023 beslutat att förelägga Hedemora kommun att senast den 1 april 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande att undervisningen ska bedrivas av behöriga och legitimerade lärare, studiehandledning på modersmålet och särskilt stöd.

Hedemora kommun har den 28 mars 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har den 10 april 2024 besökt Vasaskolan och genomfört intervjuer med lärare och personal i elevhälsan samt haft en intervju med rektorn den 16 april 2024. Huvudmannen har gett in en ny lärarförteckning den 13 september 2024. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Hedemora kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats. Skolinspektionen har vidare prövat två nya områden, att undervisningen sker under ledning av lärare och tillfällig omplacering av elev.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att undervisning bedrivs under ledning av lärare.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisningen ges av behöriga och legitimerade lärare

Skolinspektionen beslutade den 5 december 2023 att förelägga huvudmannen att se till att lärare som undervisar i respektive ämne så långt som möjligt är behörig att undervisa i det ämnet samt för det fall det

inte finns någon inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven eller det med hänsyn till eleverna finns ett annat skäl för att en annan lärare få bedriva undervisningen, att den personen är lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

Av huvudmannens redovisning framgår att det inte gjordes några förändringar av tjänstefördelningen av behöriga lärare under vårterminen 2024 eftersom det, enligt huvudmannen, skulle skapa oro hos eleverna och svårigheter att få till skolans organisation. Vid intervju berättade rektorn att orsaken till att inga förändringar gjordes handlar om relationer mellan lärare och elever. Hon tillade att hon avsåg att genomföra förändringar i tjänstefördelningen för hösten 2024 då hon vill ha behöriga lärare.

Huvudmannen har kompletterat ärendet med en förteckning över undervisande lärare för höstterminen 2024. Av ingiven förteckning framgår att det finns 36 legitimerade lärare samt 15 undervisande personal som inte är legitimerade på skolan. Vidare framgår att det fortsatt finns behöriga lärare för alla ämnen som det undervisas i på skolan, förutom tyska och franska. Undervisningen i ämnena engelska, slöjd, idrott och hälsa, matematik, fysik, kemi, biologi, geografi, historia, religion, samhällskunskap, svenska och svenska som andraspråk bedrivs delvis av lärare som saknar behörighet att undervisa i ämnet för aktuella årskurser. Undervisningen i teknik, tyska och franska bedrivs helt av lärare som saknar behörighet eller lärarlegitimation. Av de lärare som är legitimerade undervisar 17 lärare i ämnen som de inte är behöriga i.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver. Vidare anges att läraren är

den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och att studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165, s. 261–262, 269 och 649).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fortsatt finns brister vid Vasaskolan i Hedemora när det gäller att undervisningen ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare.

Av utredningen framgår att det inte vidtogs några förändringar i tjänstefördelningen av lärare under vårterminen 2024. Av utredningen framgår vidare att under höstterminen 2024 undervisar 17 av 36 legitimerade lärare i ämnen de saknar behörighet i trots att det finns behöriga lärare i ämnena, förutom i tyska och franska.

Huvudregeln i skollagen är att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Av både lag och förarbeten framgår att användande av lärare utan rätt behörighet endast ska ske undantagsvis och under en begränsad tid. Kravet på legitimerade och behöriga lärare är en central förutsättning för utbildningen och syftar till att säkerställa att elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd och att utbildningen ska hålla en god kvalitet. Det innebär att rektorn måste fördela tjänster på så sätt att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser. De skäl som huvudmannen angav vårterminen 2024 för att inte låta lärare undervisa i enlighet med sin ämnesbehörighet är inte ett godtagbart skäl för att motivera avsteg från skollagens krav om att elever i så hög utsträckning som möjligt ska få undervisning av behöriga lärare.

Att ett stort antal lärare under höstterminen 2024 fortsatt bedriver undervisning i ämnen de inte är behöriga i innebär att lärartjänsterna fortfarande inte fördelats för att eleverna i så hög utsträckning som möjligt ska få undervisning av behöriga lärare. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen därmed inte följt föreläggandet och avhjälpt bristen.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen redovisning framgår det att fem elever på skolan har studiehandledning på modersmål på arabiska och fem elever på tigrinja.

I intervju uppger lärarna att det finns elever som har behov av studiehandledning på modersmålet på somaliska och ukrainska men som inte får det. Rektorn har i intervju uppgett att alla elever som lärarna har anmält vara i behov av studiehandledning på modersmålet har fått det. Hon

tillägger dock att färre lärare anmäler elever för studiehandledning på modersmålet då eleverna i slutändan inte får studiehandledning på vissa språk, då det saknas lärare i dessa språk. Rektorn uppmanar dock lärarna att skicka in en anmälan ändå, för att visa att det finns ett behov.

I en komplettering uppger rektorn att det under höstterminen finns en elev som inte får studiehandledning på modersmålet, trots att eleven bedömts vara i behov av det, då kommunen inte har någon studiehandledare på elevens modersmål, bulgariska.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att ge elever studiehandledning på modersmålet.

Av utredningen framgår att det under vårterminen 2024 fanns elever som var i behov av studiehandledning på modersmålet i språken somaliska och ukrainska men som inte fick det. Det framgår vidare att det under höstterminen 2024 finns en elev på skolan som inte får studiehandledning på modersmålet i språket bulgariska trots att eleven bedömts vara i behov av det.

Enligt skollagen ska elever som har behov av studiehandledning på modersmålet få det. Att studiehandledning på modersmålet inte ges till den elev som har behov av det är en brist.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Information till personal

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen den 15 februari 2024 deltog på en arbetsplatsträff på skolan och informerade samtlig undervisande personal om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd. Huvudmannen informerade även om lärarens skyldighet att anmäla till skolans rektor om läraren befärar att en elev inte kommer uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar.

Anmälan

Rektorn uppger i intervju att hon i början av vårterminen 2024 fattade beslut om att alla elever som fick F i betyg höstterminen 2023 skulle anmälas och utredas för särskilt stöd. Några lärare bekräftar att de först fick

i uppdrag av rektorn att anmäla alla elever som inte når målen eller som har ett F i betyg för utredning av behov av särskilt stöd. Senare informerade rektorn lärarna att de inte behövde anmäla till rektorn om lärarna bedömer att eleven kommer uppfylla betygskriterierna med hjälp av extra anpassningar. Samtliga intervjuade lärare uppger att det är den undervisande läraren som är ansvarig för att anmäla till rektorn att en elev befaras att inte uppfylla betygskriterierna trots extra anpassningar.

Av intervju med lärare framkommer att det numera sker ett medvetet arbete gällande att lärare ska anmäla elevers behov av särskilt stöd till rektorn. Lärarna uppger att det inte finns några elever i dagsläget som de befarar inte kommer att uppfylla betygskriterierna trots extra anpassningar som inte är anmälda. Specialpedagogerna uppger i intervju att när de får kännedom om att en elev anmälts för utredning om särskilt stöd diskuteras eleven först på ett arbetslagsmöte och därefter tas elevärendet upp på elevhälsoteamets veckovisa möten. Rektorn ger dem därefter uppdraget att genomföra en utredning om elevens behov av särskilt stöd.

Utredning

Lärare har i intervju uppgett att det alltid startas en utredning gällande en elevs behov av särskilt stöd efter att en lärare har anmält en elev till rektorn. Några lärare har uppgett att i de fall en utredning ska startas ska ämneslärarna genomföra en pedagogisk kartläggning i de ämnen eleven befaras att inte uppfylla kunskapskriterierna i. Där ska även elevens och elevens vårdnadshavares syn på situationen framkomma. Kartläggningen skickas sedan till specialpedagogen som gör en bedömning av elevens stödbehov. Det finns tre specialpedagoger på skolan. Ofta är bedömningen baserad på vad de respektive ämneslärarna bedömt vara behövligt.

Åtgärdsprogram

Av intervju med elevhälsan och rektorn samt inkommen dokumentation framgår att rektorn har delegerat till specialpedagogerna att besluta om ett åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Det är dock rektorn som beslutar om åtgärdsprogram där elever placeras i särskild undervisningsgrupp eller har anpassad studiegång.

Av utredningen framgår att 139 utredningar om särskilt stöd har genomförts under perioden den 5 december 2023 till den 31 mars 2024. Av dessa utredningar har 93 utredningar resulterat i att ett åtgärdsprogram har utarbetats. Av utredningarna framgår vidare att det även fattas ett formellt beslut i de fall ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Skolinspektionen har granskat 23 utredningar med tillhörande beslut om åtgärdsprogram.

Åtgärdsprogrammen innehåller elevens behov av stöd. I flertalet av åtgärdsprogrammen framgår hur elevens behov av stöd ska tillgodoses. Av sex åtgärdsprogram framgår dock inte hur elevens behov av särskilt stöd ska tillgodoses. I dessa åtgärdsprogram saknas helt åtgärder. En representant från elevhälsan har i intervju uppgett att åtgärderna skulle ha funnits i en bilagd fil men att den ramlat bort.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolan, i april 2024, hade enligt rektorn fyra till fem elever "anpassat schema" som åtgärd i sina åtgärdsprogram, vilket också framgår av tre granskade åtgärdsprogram. Av intervju med lärare och elevhälsa framgår att det innebär att eleven går kortare dagar men läser alla ämnen. Lärare och elevhälsa uppger att de inte anser att det inte rör sig om anpassad studiegång då eleven läser alla ämnen. I ett av dessa åtgärdsprogram framgår att en lektion i idrott och hälsa har reducerats bort och i stället läser eleven matematik.

Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 5 § skollagen).

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens eventuella behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogram ska beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i annan elevgrupp eller i form av anpassad studiegång. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn överlåtit beslutanderätten till i stället beslut att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om åtgärdsprogram innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt som möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen) I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild, i enlighet med skollagen, hos en skolhuvudman tillämpas bland annat följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900): 27 § om dokumentation av uppgifter, 31 § om dokumentation av beslut, 32 § om motivering av beslut samt 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till. (29 kap. 10 § skollagen.)

För varje skriftligt beslut ska det finnas en handling som visar dagen för beslutet, vad beslutet innehåller, vem eller vilka som har fattat beslutet, vem eller vilka som har varit föredragande, och vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet. (31 § förvaltningslagen (2017:900).)

Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande. (32 § förvaltningslagen.)

Skolinspektionens bedömning

Anmälan och utredning om särskilt stöd

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans beslut om åtgärdsprogram.

Av sex av de granskade åtgärdsprogrammen framgår visserligen elevens behov av särskilt stöd men det framgår inte hur elevens behov ska tillgodoses. Om åtgärder för att tillgodose elevens behov av stöd inte framgår av åtgärdsprogrammet riskerar eleven att inte få de åtgärder eleven har behov av. Enligt skollagen ska det av ett åtgärdsprogram framgå

hur elevens behov ska tillgodoses. Det är således en brist att sex av skolans åtgärdsprogram saknar uppgift om hur elevens behov ska tillgodoses.

Av tre av de granskade åtgärdsprogrammen framgår att eleven har "anpassat schema". Skolinspektionen bedömer att dessa elever har så kallad anpassad studiegång. Skolinspektionen bedömer vidare att det inte framgår av skolans beslut om anpassad studiegång vilka avvikelser som görs från den timplan huvudmannen beslutat. Beslutet om anpassad studiegång ska innehålla information om vilka ämnen eller delar ämnen och i vilken omfattning skolan har anpassat studietiden i förhållande till den garanterade undervisningstiden för eleven.

Ett beslut om anpassad studiegång är ett ingripande beslut för eleven. Mot bakgrund av förvaltningslagens regler ska beslut om anpassad studiegång därför ange vad beslutet innehåller, det vill säga vad som konkret har beslutats, samt en klargörande motivering. Skolinspektionen bedömer att det inte tydligt framgår av skolans beslut om anpassad studiegång vilka ämnen som reduceras samt i vilken omfattning reduktionen ska ske i tid.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att ovan nämnda åtgärdsprogram inte uppfyller författningarnas krav eftersom sex av besluten saknar åtgärder och tre av besluten som innebär anpassad studiegång innehåller otydliga uppgifter om vilka avvikelser från timplanen som har beslutats.

Tillfällig omplacering av elev

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn har i intervju uppgett att elever som går i den särskilda undervisningsgruppen benämnd Sturegatan går där som en disciplinär åtgärd efter att eleverna kränkt andra elever. Av utredningen framgår att fyra elever blivit placerade i den särskilda undervisningsgruppen. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök var det två elever som fortsatt var placerade i Sturegatan som en disciplinär åtgärd, varav en varit placerad i gruppen i drygt två månader. Utöver de två eleverna som placerats i gruppen som en disciplinär åtgärd gick inga andra elever i gruppen. Rektorn har vidare uppgett att det inte finns några dokumenterade beslut för dessa disciplinära åtgärder men att det finns utredningar kring kränkande behandling. Rektorn har inte kallat det för beslut men hon har skrivit upp varför eleverna har placerats i en särskild undervisningsgrupp och hon har följt skolans konsekvenstrappa.

Rättslig reglering

I grundskolan får rektorn besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet om åtgärderna som gjorts efter en

sådan utredning som avses i 3 kap. 9 § första stycket inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero. Ett sådant beslut får innebära att eleven ges enskild undervisning eller undervisning i en särskild undervisningsgrupp enligt 3 kap. 11 §. De förutsättningar som anges i 3 kap. för sådan undervisning behöver inte vara uppfyllda inför ett sådant beslut.

Innan rektorn fattar ett beslut som innebär undervisning i en annan undervisningsgrupp ska rektorn bedöma hur åtgärden kan påverka övriga elevers utbildning i den gruppen.

Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut.

En sådan disciplinär åtgärd får inte gälla för en längre tid än fyra veckor. (5 kap. 12 § skollagen)

Om en åtgärd om tillfällig omplacering enligt 5 kap. 12 § vidtagits, ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. (5 kap. 24 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Vasaskolan inte följer författningarnas krav när det gäller beslut om tillfällig omplacering av elever inom den egna skolenheten.

Av utredningen framkommer att fyra elever på skolan blivit tillfälligt omplacerade i en särskild undervisningsgrupp som en konsekvens av att ha kränkt andra elever. Skolinspektionen bedömer att placeringen av dessa elever i en särskild undervisningsgrupp innebär en disciplinär åtgärd. Av utredningen framgår att den disciplinära åtgärden inte har dokumenterats.

Av skollagen framgår att rektorn får fatta beslut att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet om det är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero. Ett sådant beslut ska enligt skollagen dokumenteras och elevens vårdnadshavare ska informeras om beslutet. Vidare framgår att ett beslut om tillfällig omplacering inte får gälla mer än fyra veckor.

Att rektorn inte dokumenterat beslut gällande omplacering av elever är en brist. Det är även en brist att en elev placerats i den särskilda undervisningsgruppen under en längre tid än fyra veckor.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som

följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Hedemora kommuns verksamhet vid Vasaskolan uppfyller inte författningarnas krav gällande undervisning av behöriga och legitimerade lärare, studiehandledning på modersmålet, särskilt stöd och tillfällig omplacering av elev. Det finns därför skäl att förelägga Hedemora kommun för att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inlämnad dokumentation samt i intervju med elevhälsan, lärare samt rektorn framgår följande. Det finns sju särskilda undervisningsgrupper på skolan. Flera av eleverna har anpassad studiegång och ett par elever går i en särskild undervisningsgrupp som en disciplinär åtgärd. Det finns en ansvarig legitimerad lärare för varje grupp som samarbetar med ämneslärare både gällande planering, undervisningsmaterial och betygsättning. Ämneslärarna undervisar i grupperna i olika utsträckning anpassat efter elevernas behov. De ansvariga lärarna arbetar i varierande omfattning i de olika grupperna och har hjälp av elevassistenter och socialpedagoger. Grupperna omfattar ett mindre antal elever. Vissa elever undervisas också i sina hemklasser men planen är att de ska slussas tillbaka till klasserna.

Rättslig reglering

I skollagen avses med begreppet undervisning sådana processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

En legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 2 kap. 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 2 kap. 17 § och 18 § andra stycket 1–3. (2 kap. 15 § skollagen).

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärostöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygsriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. (5 kap. 2 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Hedemora kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att undervisningen bedrivs under ledning av lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet är fattat av utredaren Anna Malmenfelt.

Utredaren Åsa Jansson har varit föredragande.